

ЁШЛАРНИ ОММАВИЙ СПОРТГА ЖАЛБ ҚИЛИШ ОРҚАЛИ УЛАРДА ЖИСМОНИЙ КЎНИКМА ВА МАЛАКАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

Умбаров Джуракул Мусаевич

Термиз Давлат университети жисмоний тарбия ва спорт
уйинлари кафедре катта уқитувчиси
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7349530>

ARTICLE INFO

Received: 13rd November 2022

Accepted: 20th November 2022

Online: 22nd November 2022

KEY WORDS

Ёшлар, жисмоний маданият,
жисмоний тарбия, спорт,
компетенция,
мотивациялаш, махалла,
соғлом турмуш тарзи .

ABSTRACT

Ушбу мақолада ёшларни жисмоний тарбия ва оммавий спортга самарали жалб қилиш ҳамда жисмоний куникма ва малакаларини ривожлантириш ҳамда бошқа ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликлари ёритиб берилган .

Ҳар қандай мамлакатнинг тараккий этиши ва янада ривожланиши , киска қилиб айтганда эртанги куни бевосита улгайиб келаётган ёшларга боглик . Айни патда ёшлар дунё ахолисининг тез қупайиб бораётган қисмини ташкил этади . Ёшлар мамлакат микёсида ривожланиш жараёнини жадаллаштириш учун инновацион ғояларни яратишга қодир қудратли ресурс , жамиятнинг ғайрат шижоатга тўлиб - тошган фаол қатлами , ижтимоий ўзгаришларга сабаб буладиган , бунёдкорлик ғояларини ҳаётга татбиқ этадиган қатта қучдир . Ўзбекистон Республикаси президенти Ш.Мирзиёев ташаббусига қўра қабул қилинган " Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича 2017 2021 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида " Ги фармоннинг бешта устувор йўналишидан туртинчиси ижтимоий соҳанинг ривожлантирилишига

қаратилган . Унга қўра аҳоли ва айниқса республикамиздаги ёшлар қатлами бандлигини таъминлаш , ёшларнинг соғлом вояга етишишлари ҳамда спорт ва жисмоний тарбия масалалари билан боглик чора - тадбирлар ҳам қамраб олинган ва уларни жисмоний тарбия ва спортга жалб қилиш ҳақидаги долзарб масалалар алоҳида таъқидлаб ўтилган . Ўзбек халқининг қахрамонлик эпоси " Алпомиш " достонида эса қураш мерганлик ва чавондозлик мусобақаларига қатта эътибор берилган . Достонда ёзилишича , қизлар Алпомишдек олдиларига қўйилган шартларни бажарган йигитларнигина қувликка лойиқ қўришган . Жисмоний тарбия ва спорт орқали соғлом ёшларни тарбиялаш бутун бир жамиятнинг вазифаси бўлмоғи керак . Ҳар бир инсон , оила , махалла , ота - жисмоний тарбия ва спорт билан шугулланишни одат даражасига чиқариши билан бирга , қадрият сифатида эъзозлаши

жамиятнинг узлуксиз равишда жисмоний тарбия ва спорт билан шугулланишига олиб келади . Шундай экан жисмоний тарбия ва спорт билан шуғлланиш инсонга жисмоний жихатдан янги имкониятларни яратиб беради . Шу нуктаи назардан ёшлардаги маълум бир хусусиятлар ҳамда жисмоний тарбия ва спорт ўртасидаги алоқадорликни урганиш зарур ҳисобланади . Жисмоний тарбия ва спорт инсонни жисмоний , ахлокий баркамолликка эришишнинг муҳим омилдир . Спорт иродани , одамнинг мақсадга эришишга интилишини мустаҳкамлайди , кийинчиликларга сабр - тоқат билан чидашга ўргатади , одамда ғалабага ишонч , Ватанимиз , халкимиз шон - шухратини жаҳон хамжамияти олдида улуглайдиган ютуқлардан фахрланиш ҳиссини тарбиялайди . Бундан кўриниб турибдики ёшлар онги ва калбида мустакиллик ғоясига юқори маънавият ва инсонпарварлик анъаналарига садокат туйғулари янада чуқур илдиз отиши , радикализм ҳамда экстремизмдек ет гоёларга қарши иммунитетини мустаҳкамлаш , жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларни олдини олишга қаратилган мақсадли ва тизмли равишда жисмоний тарбия ва спорт мусобақаларини ҳамда тадбирларни утказиб боришни йўлга қўйишимиз , жисмоний тарбия ва спорт орқали ёшларни жамиятда ўз ўринларини топиб олишларига имкониятлар яратишимизда ҳамкорлик тизимини йўлга қўйишимиз зарур . Бунинг учун ёшлар орасида жисмоний тарбия ва оммавий спортга оид амалий компетенцияларни ҳамкорликда ривожлантириш бўйича ҳамкор

ташкilot ва бошқармалар рўйхатини шакллантириш (оила , маҳалла , ҳар бир тумандаги сектор раҳбарлари , ёшлар иттифоқи , ички ишлар , соғлиқни сақлаш , халқ таълими , жисмоний тарбия ва спорт бошқармалари , муҳофаа бўлимлари , спорт федерация ва клублари , сиёсий партиялар , диний ташкilotлар ва бошқалар) улар ўртасида ҳамкорлик бўйича ўзаро низомни шакллантириш ва тасдиқлаш долзарб масалалардан булиб турибди . Бундан ташқари кўйида келтирилган вазифаларни ҳамкор ташкilot ва бошқармалар билан биргаликда узлуксиз амалга ошириш глобаллашув даврининг устувор вазифаларидан - барча туманлардаги тўртта сектор раҳбарлари ушмаган ёшлар бўйича кўйидаги вазифаларни бажарилишини ўз назоратига олишлари , -маҳалла фуқаролар йиғинлари (МФЙ) аъзолари штат таркибида маҳаллалар ёшларининг катламини жисмоний тарбия ва спортга жалб қилиш учун олий маълумотга эга жисмоний тарбия ва спорт мутахассисларини ишлашини таъминлаш , (Маҳалла спорти етакчиси) - маҳаллаларда ёшлар катлами орасида жисмоний тайёргарлиги ҳамда саломатлиги даражасини белгиловчи « Алпомиш » ва « Барчиной >> махсус тестларини қабул қилиб бориш . - маҳаллалар ҳудудларида маҳаллий хомийларни жалб этган ҳолда бир нечта спорт турларига ихтисослаштирилган универсал спорт майдонларини қуриш , ушбу майдонлардан мақсадли фойдаланишни ташкиллаштириш , ёшлар билан ўтказиладиган машгулотларга спорт федерациялар ва клублар билан ҳамкорликда тажрибали мураббийларни жалб этиш ,

оммалашган туй ва авлат байрамларида спорт турлари бўйича мусобакалар ташкил этишни ва ўтказишни янада оммалаштириш, уюлмаган Ўзбекистон аҳолисининг 60 % дан ортиги ёшлар ташкил қилишини инобатга оладиган бўлсак бу масалага умуммиллий масала сифатида қараш соҳа вакиллари билан шижоат билан ишлашни талаб этади. Хулоса ўрнида шунини таъкидлаш лозимки, маҳаллаларда ёшлар онги ва қалбида мустақиллик гоёсига юқори маънавий ва инсонпарварлик анъаналарига садоқат туйгулари янада чуқур илдиз отиши, радикализм ҳамда

экстремизмдек ёғ гоёларга қарши иммунитетини мустаҳкамлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларни олдини олишга қаратилган мақсадли ва тизimli равишда жисмоний тарбия ва спорт мусобакаларини ҳамда тадбирларни ўтказиб боришни йулга қуйишимиз, жисмоний тарбия ва оммавий спортга оид амалий компетенцияларини узлуксиз ривожлантириш орқали ёшларни жамиятда ўз ўринларини топиб олишларига имкониятлар яратилиши шубҳасиз.

References:

1. Ўзбекистон Республикаси Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида" ги Фармони. 7 феврал 2017 йил. Лех.уз.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Оммавий спортни ривожлантириш ва соғлом турмуш тарзини ҳар бир фуқаронинг ҳаётига киритишга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида" ги ПҚЛ - 1211 / 20 Қарори
3. <https://olamsport.com/uz/news/10793> 2020.11.01
4. Ahatov . L.K , Rasulov.A.G " Jismoniy tarbiya va sportda faol tadbirkorlik , innovatsion g'oyalar va texnologiyalardan foydalanish " . Qarshi 2018 .